

emotionele veiligheid

communiceren

Kennen/ herkennen

leeftijd: 0-4

nr: 1101

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

positief:

De beroepskrachten **kennen ieder kind** in de groep; ze kennen **hen bij naam** en weten **persoonlijke bijzonderheden**. In het contact met het kind wordt die kennis **gebruikt**.

negatief:

De beroepskrachten **kennen niet alle kinderen** in de groep; ze kennen hen **niet allemaal bij naam** en/of weten **persoonlijke bijzonderheden** niet. In het contact met het kind wordt die kennis **niet gebruikt**.

emotionele veiligheid

communiceren

Aansluiten

leeftijd: 0-4

nr: 1102

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **verwoorden** in veel situaties hun gedrag. Zij **benoemen** wat zij (gaan) doen en wat kinderen doen of ervaren. Zij sluiten in **lichaamshouding en stem-/taalgebruik aan** op het ontwikkelingsniveau van de kinderen.

negatief:

De beroepskrachten sluiten in hun **lichaamshouding en stem-/taalgebruik** niet aan op het ontwikkelingsniveau van de kinderen. De beroepskrachten verwoorden in weinig situaties hun gedrag. Zij benoemen niet wat zij (gaan) doen en/of wat kinderen doen of ervaren.

emotionele veiligheid

communiceren

Aansluiten

leeftijd: 0-4

nr: 1102

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **verwoorden** in veel situaties hun gedrag. Zij **benoemen** wat zij (gaan) doen en wat kinderen doen of ervaren. Zij sluiten in **lichaamshouding en stem-/taalgebruik aan** op het ontwikkelingsniveau van de kinderen.

negatief:

De beroepskrachten sluiten in hun **lichaamshouding en stem-/taalgebruik** niet aan op het ontwikkelingsniveau van de kinderen. De beroepskrachten verwoorden in weinig situaties hun gedrag. Zij benoemen niet wat zij (gaan) doen en/of wat kinderen doen of ervaren.

emotionele veiligheid

communiceren

Afsluiten/ overgang opvang – thuis

leeftijd: 0-4

nr: 1103

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

positief:

De beroepskrachten **nemen** - als zij zelf weggaan of als een kind vertrekt - **afscheid** van de kinderen met een **persoonlijke** opmerking of groet.

negatief:

De beroepskrachten **nemen** - als zij zelf weggaan of als een kind vertrekt - **geen afscheid** van de kinderen met een **persoonlijke** opmerking of groet.

Sensitieve responsiviteit

leeftijd: 0-4

nr: 1104

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten laten zien te weten wat kinderen aankunnen, leuk vinden, enthousiast maakt en sluiten daar in hun contact op aan. Er is **aandacht voor het individuele tempo en ontwikkelingsniveau** van het kind.

negatief:

De beroepskrachten laten niet zien te weten wat kinderen aankunnen, leuk vinden, enthousiast maakt en sluiten daar in hun contact onvoldoende op aan. Er is **onvoldoende aandacht voor het individuele tempo en ontwikkelingsniveau** van het kind.

Sensitieve responsiviteit

leeftijd: 0-4

nr: 1104

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten laten zien te weten wat kinderen aankunnen, leuk vinden, enthousiast maakt en sluiten daar in hun contact op aan. Er is **aandacht voor het individuele tempo en ontwikkelingsniveau** van het kind.

negatief:

De beroepskrachten laten niet zien te weten wat kinderen aankunnen, leuk vinden, enthousiast maakt en sluiten daar in hun contact onvoldoende op aan. Er is **onvoldoende aandacht voor het individuele tempo en ontwikkelingsniveau** van het kind.

Sensitieve responsiviteit

leeftijd: 0-4

nr: 1104

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten laten zien te weten wat kinderen aankunnen, leuk vinden, enthousiast maakt en sluiten daar in hun contact op aan. Er is **aandacht voor het individuele tempo en ontwikkelingsniveau** van het kind.

negatief:

De beroepskrachten laten niet zien te weten wat kinderen aankunnen, leuk vinden, enthousiast maakt en sluiten daar in hun contact onvoldoende op aan. Er is **onvoldoende aandacht voor het individuele tempo en ontwikkelingsniveau** van het kind.

Contact/affectie

leeftijd: 0-4

nr: 1201

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **laten merken dat ze de kinderen accepteren zoals ze zijn**. De kinderen krijgen **bevestiging en aanmoediging** van de beroepskrachten die betrekking hebben op hun gedrag, belangstelling, ideeën en gevoelens.

negatief:

De beroepskrachten gedragen zich als 'toezichthouder'. Zij tonen weinig affectie naar de kinderen.

Contact/affectie

leeftijd: 0-4

nr: 1201

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **laten merken dat ze de kinderen accepteren zoals ze zijn**. De kinderen krijgen **bevestiging en aanmoediging** van de beroepskrachten die betrekking hebben op hun gedrag, belangstelling, ideeën en gevoelens.

negatief:

De beroepskrachten gedragen zich als **'toezichthouder'**. Zij tonen weinig affectie naar de kinderen.

emotionele veiligheid

vertrouwde relatie

Individuele aandacht

leeftijd: 0-4

nr: 1202

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten reageren op een **warme en ondersteunende manier** op het individuele kind. Zij hebben **één-op-één contact** met individuele kinderen.

negatief:

De beroepskrachten reageren **niet** op een **warme en/of ondersteunende manier** op het individuele kind. Zij hebben **geen professioneel-affectieve relatie** met de kinderen. Zij sluiten niet aan op individuele kinderen.

emotionele veiligheid

vertrouwde relatie

Extra steun

leeftijd: 0-4

nr: 1203

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP4 (Extra) ondersteuning

positief:

De beroepskrachten bieden **passende steun** aan kwetsbare kinderen.

negatief:

De beroepskrachten hebben **weinig oog voor kwetsbare kinderen** in hun groep. Zij reageren in 'noodsituaties' (als het kind schreeuwt, huilt, valt), maar zijn **niet proactief**.

emotionele veiligheid

vertrouwde relatie

Inspanning en ontspanning

leeftijd: 0-1

nr: 1204

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

positief:

De beroepskrachten **wisselen rust en actie** op een gepaste manier af voor iedere baby, waarbij zij steeds met de baby **in contact blijven**, of het kind in zicht blijven houden.

negatief:

De beroepskrachten **wisselen rust en actie niet** voor iedere baby op een gepaste manier af. Of zij laten een baby lang alleen liggen **zonder aandacht** aan de baby te schenken.

emotionele veiligheid

sfeer

Structuur en flexibiliteit

leeftijd: 0-4

nr: 1301

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

In het dagschema wordt rekening gehouden met **individuele behoeften, ritmes en temperament** van de kinderen.

negatief:

Het dagschema is **voor alle kinderen hetzelfde**.

emotionele veiligheid

sfeer

Structuur en flexibiliteit

leeftijd: 0-4

nr: 1301

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

In het dagschema wordt rekening gehouden met **individuele behoeften, ritmes en temperament** van de kinderen.

negatief:

Het dagschema is **voor alle kinderen hetzelfde**.

emotionele veiligheid

sfeer

Welbevinden

leeftijd: 0-4

nr: 1302

Interactievaardigheden: kind uitkomstmaten - welbevinden kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

Het **welbevinden** van de kinderen is **hoog**, er is een aangename sfeer in de groep. In de getoonde emoties laten kinderen zien dat ze zich **op hun gemak** voelen. De emoties zijn passend bij de situatie.

negatief:

Het **welbevinden** van de kinderen is **laag**, er is een **matte sfeer** in de groep of de sfeer is onrustig. De getoonde **emoties** zijn **heftig** voor de situatie.

emotionele veiligheid

sfeer

Emotie/ empathie

leeftijd: 1-4

nr: 1303

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

Beroepskrachten helpen kinderen om te **reageren op elkaars emoties**.

negatief:

Beroepskrachten **helpen kinderen niet** om te **reageren op elkaars emoties**.

emotionele veiligheid

sfeer

Gevoel van veiligheid

leeftijd: 0-1

nr: 1304

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

positief:

De baby's hebben **contact met de groep** op een manier en vanaf een plaats die veiligheid biedt en past bij hun interesse en ontwikkelingsniveau.

negatief:

De baby's **hebben geen contact** met de groep en/of vanaf een plaats die baby's **geen veiligheid** biedt en/of niet past bij hun interesse en ontwikkelingsniveau.

persoonlijke competentie

ontwikkeling

Initiatief

leeftijd: 0-4

nr: 2101

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **volgen het initiatief** van het kind en **bieden ondersteuning** passend bij het ontwikkelingsniveau van het kind.

negatief:

De beroepskrachten **laten het initiatief** geheel bij het kind zelf. Of beroepskrachten zijn **overheersend** in interactie met het kind.

Initiatief

leeftijd: 0-4

nr: 2101

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **volgen het initiatief** van het kind en **bieden ondersteuning** passend bij het ontwikkelingsniveau van het kind.

negatief:

De beroepskrachten **laten het initiatief** geheel bij het kind zelf. Of beroepskrachten zijn **overheersend** in interactie met het kind.

Initiatief

leeftijd: 0-4

nr: 2101

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **volgen het initiatief** van het kind en **bieden ondersteuning** passend bij het ontwikkelingsniveau van het kind.

negatief:

De beroepskrachten **laten het initiatief** geheel bij het kind zelf. Of beroepskrachten zijn **overheersend** in interactie met het kind.

Verrijken

leeftijd: 0-4

nr: 2102

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

De beroepskrachten geven **passende steun bij het ontdekken en verrijken van spelmogelijkheden**. Zij verwoorden wat er gebeurt en **bieden nieuwe kansen en kennis** voor vervolgspeel. Zij **maken** op gepaste momenten bewust **deel uit** van de spelsituatie.

negatief:

De beroepskrachten geven enkel **instructie en correctie** tijdens het spel van kinderen. Soms 'breken zij in' en **nemen het spel** op een versturende manier **over**.

Verrijken

leeftijd: 0-4

nr: 2102

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

De beroepskrachten geven **passende steun bij het ontdekken en verrijken van spelmogelijkheden**. Zij verwoorden wat er gebeurt en **bieden nieuwe kansen en kennis** voor vervolgspeel. Zij **maken** op gepaste momenten bewust **deel uit** van de spelsituatie.

negatief:

De beroepskrachten geven enkel **instructie en correctie** tijdens het spel van kinderen. Soms 'breken zij in' en **nemen het spel** op een versturende manier **over**.

Wachten

leeftijd: 0-4

nr: 2103

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

positief:

Kinderen hoeven tijdens overgangssituaties **amper te wachten**. Waar mogelijk krijgen zij een **actieve rol** tijdens het overgangsmoment.

negatief:

Kinderen **wachten lang** tijdens overgangssituaties (soms wel langer dan 5 minuten) en krijgen daarin ook **geen actieve rol**.

persoonlijke competentie

ontwikkeling

Wachten

leeftijd: 0-4

nr: 2103

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - structureren en grenzen stellen

positief:

Kinderen hoeven tijdens overgangssituaties **amper te wachten**. Waar mogelijk krijgen zij een **actieve rol** tijdens het overgangsmoment.

negatief:

Kinderen **wachten lang** tijdens overgangssituaties (soms wel langer dan 5 minuten) en krijgen daarin ook **geen actieve rol**.

persoonlijke competentie

interactie beroepskrachten

Autonomie

leeftijd: 0-4

nr: 2201

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten geven de kinderen **passende uitleg, aanwijzingen en correcties**. Zij geven het kind daarbij **autonomie** om zelf te kiezen of mee te denken.

negatief:

De interacties van beroepskrachten zijn **dwingend en/of sturend**. De beroepskrachten staan het kind niet toe om zelf te bepalen wat het wil of **verplichten** een kind om aan bepaalde activiteiten mee te doen.

persoonlijke competentie

interactie beroepskrachten

Autonomie

leeftijd: 0-4

nr: 2201

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten geven de kinderen **passende uitleg, aanwijzingen en correcties**. Zij geven het kind daarbij **autonomie** om zelf te kiezen of mee te denken.

negatief:

De interacties van beroepskrachten zijn **dwingend en/of sturend**. De beroepskrachten staan het kind niet toe om zelf te bepalen wat het wil of **verplichten** een kind om aan bepaalde activiteiten mee te doen.

Aandacht

leeftijd: 0-4

nr: 2202

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten tonen hun betrokkenheid door **met aandacht** naar individuele kinderen te luisteren en **aan te sluiten** op de inhoud van wat een kind vertelt. Zij houden intussen contact met de rest van de groep, zonder dat de persoonlijke gerichtheid op het kind hieronder lijdt.

negatief:

De beroepskrachten laten zich **afleiden** als zij naar een kind luisteren en reageren tijdens het luisteren ook op andere kinderen of collega's. Wat het kind vertelt leidt niet altijd tot een adequaat antwoord of juiste actie van de beroepskracht.

persoonlijke competentie

interactie beroepskrachten

Voorspelbaarheid

leeftijd: 0-4

nr: 2203

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - structureren en grenzen stellen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten geven duidelijke informatie over het verloop van de dag in totaliteit, over de start, de loop en het einde van een situatie; het is voor kinderen **inzichtelijk**. De beroepskrachten **ronden contactmomenten** af door te benoemen wat er gaat gebeuren en geven kinderen de tijd om wat te zeggen of te reageren (oogcontact).

negatief:

Het verloop van de dag en/of de situatie is voor kinderen **onduidelijk en onvoorspelbaar**. De beroepskrachten veranderen of beëindigen situaties waar het kind nog bezig is **zonder adequate waarschuwing**. De beroepskrachten **kondigen een overgang niet aan** voordat zij bepaalde handelingen gaan doen

persoonlijke competentie

interactie beroepskrachten

Voorspelbaarheid

leeftijd: 0-4

nr: 2203

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten geven duidelijke informatie over het verloop van de dag in totaliteit, over de start, de loop en het einde van een situatie; het is voor kinderen **inzichtelijk**. De beroepskrachten **ronden contactmomenten** af door te benoemen wat er gaat gebeuren en geven kinderen de tijd om wat te zeggen of te reageren (oogcontact).

negatief:

Het verloop van de dag en/of de situatie is voor kinderen **onduidelijk en onvoorspelbaar**. De beroepskrachten veranderen of beëindigen situaties waar het kind nog bezig is **zonder adequate waarschuwing**. De beroepskrachten **kondigen een overgang niet aan** voordat zij bepaalde handelingen gaan doen

persoonlijke competentie

interactie beroepskrachten

Zelfredzaamheid

leeftijd: 1-4

nr: 2204

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

Kinderen krijgen **ruimte voor zelfsturing**, maar de beroepskracht is voor kinderen **beschikbaar** als hulp voor wat kan en mag. Kinderen krijgen de mogelijkheid te **oefenen en zelf te proberen**.

negatief:

Kinderen gedragen zich bij het aangaan en uitvoeren van activiteiten **afhankelijk** van de beroepskracht. Kinderen **mogen of durven niet** zelf te kiezen. Of kinderen trekken zich niets aan van de beroepskrachten en **trekken hun eigen plan**.

Respectvolle interactie

leeftijd: 0-1

nr: 2205

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

positief:

De beroepskrachten gaan op een **passende manier om met de afhankelijkheid** van baby's. De beroepskrachten benoemen wat zij doen of gaan doen, wat baby's doen, ervaren of bedoelen. En beroepskrachten **benoemen emoties** die zij bij baby's zien, en stemmen hun omgang af op de reactie van de baby.

negatief:

De beroepskrachten hebben weinig oog voor de **(fysieke) autonomie** van baby's. De beroepskrachten **benoemen niet** wat zij doen of zien, of wat kinderen doen of ervaren. De beroepskrachten vervullen de **zorgtaken routinematig**.

persoonlijke competentie

interactie beroepskrachten

Respectvolle interactie

leeftijd: 0-1

nr: 2205

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

positief:

De beroepskrachten gaan op een **passende manier om met de afhankelijkheid** van baby's. De beroepskrachten benoemen wat zij doen of gaan doen, wat baby's doen, ervaren of bedoelen. En beroepskrachten **benoemen emoties** die zij bij baby's zien, en stemmen hun omgang af op de reactie van de baby.

negatief:

De beroepskrachten hebben weinig oog voor de **(fysieke) autonomie** van baby's. De beroepskrachten **benoemen niet** wat zij doen of zien, of wat kinderen doen of ervaren. De beroepskrachten vervullen de **zorgtaken routinematig**.

persoonlijke competentie

(leer)ervaringen

Passend aanbod

leeftijd: 0-4

nr: 2301

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

De activiteiten **passen bij de interesse en het ontwikkelingsniveau van de kinderen**. Er is aanpassing of verandering van aanbod mogelijk voor één of enkele kinderen. Eventuele resultaatdoelen zijn gekoppeld aan individuele kinderen. Inhoud en niveau van activiteiten zijn **'kindvolgend'**.

negatief:

De activiteiten **passen niet bij de interesse en het ontwikkelingsniveau** van de kinderen. Er is geen mogelijkheid om activiteiten aan te passen op **individuele wensen of mogelijkheden** van (enkele) kinderen. De beroepskrachten stellen **(eigen) resultaatdoelen** waaraan het kind moet voldoen.

persoonlijke competentie

(leer)ervaringen

Creatieve activiteiten (1)

leeftijd: 0-4

nr: 2302

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

- De kinderen worden **niet gedwongen** om mee te doen en kunnen kiezen voor een alternatieve activiteit.
- En: Individuele expressie wordt **aangemoedigd**.
- En: De beroepskrachten **helpen/ondersteunen** de kinderen bij creatieve activiteiten, helpen bij het juist gebruik van de materialen.

negatief:

- Individuele expressie wordt **niet aangemoedigd**, kinderen moeten namaken wat door de beroepskrachten wordt voorgedaan.
- En/of: Kinderen worden **niet passend begeleid** tijdens creatieve activiteiten.

Creatieve activiteiten (1)

leeftijd: 0-4

nr: 2302

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

- De kinderen worden **niet gedwongen** om mee te doen en kunnen kiezen voor een alternatieve activiteit.
- En: Individuele expressie wordt **aangemoedigd**.
- En: De beroepskrachten **helpen/ondersteunen** de kinderen bij creatieve activiteiten, helpen bij het juist gebruik van de materialen.

negatief:

- Individuele expressie wordt **niet aangemoedigd**, kinderen moeten namaken wat door de beroepskrachten wordt voorgedaan.
- En/of: Kinderen worden **niet passend begeleid** tijdens creatieve activiteiten.

Muziek en beweging (1)

leeftijd: 0-4

nr: 2303

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

- De beroepskrachten **moedigen kinderen aan** om mee te doen met muziekactiviteiten.
- En: De kinderen worden **vrij gelaten** om mee te doen en kunnen kiezen voor een alternatieve activiteit.

negatief:

- De kinderen worden **niet aangemoedigd** en/of **worden gedwongen** door de beroepskrachten om mee te doen met muziekactiviteiten.

Muziek en beweging (1)

leeftijd: 0-4

nr: 2303

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

- De beroepskrachten **moedigen kinderen aan** om mee te doen met muziekactiviteiten.
- En: De kinderen worden **vrij gelaten** om mee te doen en kunnen kiezen voor een alternatieve activiteit.

negatief:

- De kinderen worden **niet aangemoedigd** en/of **worden gedwongen** door de beroepskrachten om mee te doen met muziekactiviteiten.

Natuur en wetenschap (2)

leeftijd: 0-4

nr: 2305

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

- Dagelijkse gebeurtenissen **worden benut** om met kinderen over de natuur/wetenschap te praten.

negatief:

- Dagelijkse gebeurtenissen **worden niet benut** om met kinderen over de natuur/wetenschap te praten.

Natuur en wetenschap (2)

leeftijd: 0-4

nr: 2305

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

- Dagelijkse gebeurtenissen **worden benut** om met kinderen over de natuur/wetenschap te praten.

negatief:

- Dagelijkse gebeurtenissen **worden niet benut** om met kinderen over de natuur/wetenschap te praten.

Taalverrijking (1)

leeftijd: 0-4

nr: 2306

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

- In het programma is **dagelijks specifieke aandacht** voor taalverrijking (voorlezen, taalspelletjes, liedjes, rijm, verwoorden van ervaringen, gedachten verwoorden, etc.).
- En: De beroepskrachten benutten veel situaties om in gesprek te gaan met kinderen (kansen grijpen).

negatief:

- In het programma is **niet dagelijks aandacht** voor taalontwikkeling en -verrijking.
- En/of: de beroepskrachten **benutten situaties om in gesprek te gaan met kinderen niet.**

Taalverrijking (1)

leeftijd: 0-4

nr: 2306

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

- In het programma is **dagelijks specifieke aandacht** voor taalverrijking (voorlezen, taalspelletjes, liedjes, rijm, verwoorden van ervaringen, gedachten verwoorden, etc.).
- En: De beroepskrachten benutten veel situaties om in gesprek te gaan met kinderen (kansen grijpen).

negatief:

- In het programma is **niet dagelijks aandacht** voor taalontwikkeling en -verrijking.
- En/of: de beroepskrachten **benutten situaties om in gesprek te gaan met kinderen niet.**

Spelbetrokkenheid

leeftijd: 0-4

nr: 2308

Interactievaardigheden: kind uitkomstmaten - betrokkenheid kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De meeste kinderen **zijn** het grootste deel van de tijd **betrokken** (aandacht en concentratie) bij hun bezigheid.

negatief:

De meeste kinderen zijn **snel afgeleid**, niet geconcentreerd; er is **geen echte aandacht** voor waar zij mee bezig zijn.

Stimulerend contact (baby's)

leeftijd: 0-1

nr: 2313

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

positief:

De beroepskrachten zetten zich enerzijds **actief** in om baby's reacties te ontlokken, om plezier te maken, om routines op te bouwen (liedje of spel bij drinken of slapen), om **nieuwsgierigheid te creëren**. Anderzijds geven beroepskrachten baby's ruimte om materiaal of de omgeving te kunnen exploreren.

negatief:

De beroepskrachten **zetten zich niet actief** in om baby's reacties te ontlokken, om plezier te maken, om routines op te bouwen (liedje of spel bij drinken of slapen), om nieuwsgierigheid te creëren. En/of beroepskrachten **geven baby's geen ruimte** om materiaal of de omgeving te exploreren.

Stimulerend contact (baby's)

leeftijd: 0-1

nr: 2313

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

positief:

De beroepskrachten zetten zich enerzijds **actief** in om baby's reacties te ontlokken, om plezier te maken, om routines op te bouwen (liedje of spel bij drinken of slapen), om **nieuwsgierigheid te creëren**. Anderzijds geven beroepskrachten baby's ruimte om materiaal of de omgeving te kunnen exploreren.

negatief:

De beroepskrachten **zetten zich niet actief** in om baby's reacties te ontlokken, om plezier te maken, om routines op te bouwen (liedje of spel bij drinken of slapen), om nieuwsgierigheid te creëren. En/of beroepskrachten **geven baby's geen ruimte** om materiaal of de omgeving te exploreren.

Stimulerend contact (2)

leeftijd: 1-4

nr: 2314

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **dagen de kinderen uit** om zelf oplossingen te bedenken voor hun problemen of vragen. De beroepskrachten **gebruiken verschillende situaties** op de dag om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

negatief:

De beroepskracht **reageert niet op vragen** van kinderen waar kinderen in hun spel tegenaan lopen. De beroepskrachten **gebruiken verschillende situaties op de dag niet** om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Stimulerend contact (2)

leeftijd: 1-4

nr: 2314

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **dagen de kinderen uit** om zelf oplossingen te bedenken voor hun problemen of vragen. De beroepskrachten **gebruiken verschillende situaties** op de dag om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

negatief:

De beroepskracht **reageert niet op vragen** van kinderen waar kinderen in hun spel tegenaan lopen. De beroepskrachten **gebruiken verschillende situaties op de dag niet** om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Deel van een geheel

leeftijd: 0-4

nr: 3101

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

- De beroepskrachten **dragen uit en laten zien**, dat de inbreng van alle kinderen –en henzelf- ertoe doet in de groep.
- En: De beroepskrachten **verbinden** de inbreng van kinderen met die van de andere kinderen in de groep, **hebben oog** voor verschillen en overeenkomsten en **stimuleren** daarmee een positief groepsgevoel.

negatief:

- De beroepskrachten **dragen niet uit** en dat de inbreng van alle kinderen –en henzelf- ertoe doet in de groep.
- En/of: De beroepskrachten **verbinden** de inbreng van kinderen **niet** met die van de andere kinderen in de groep. Door de beroepskrachten wordt **niet ingezet** op een positief groepsgevoel.

sociale competentie

deel van de groep

Eigenheid

leeftijd: 0-4

nr: 3102

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten sluiten aan op de persoonlijke eigenheid van kinderen. Zij activeren de betrokkenheid en **deelname van alle kinderen** op een wijze die recht doet aan de persoonlijke eigenheid van elk kind.

negatief:

De beroepskrachten geven **onvoldoende aandacht** of steun aan de persoonlijke eigenheid van kinderen. **Niet ieder kind** wordt bij de groep betrokken.

sociale competentie

deel van de groep

Leren samenspelen

leeftijd: 1-4

nr: 3103

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten laten veel initiatief voor samenspel over aan de kinderen, maar **grijpen in** als kinderen niet mee mogen of kunnen doen. Zij **helpen** kinderen om er weer samen uit te komen.

negatief:

De beroepskrachten helpen kinderen niet om contact te leggen en te houden. Zij laten het initiatief voor samenspel **volledig over** aan de kinderen.

sociale competentie

deel van de groep

Stimulerend contact

leeftijd: 0-4

nr: 3104

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **moedigen gesprekken aan** tussen henzelf en de kinderen, en tussen kinderen onderling, door zowel te **luisteren** als te **praten**.

negatief:

De beroepskrachten **moedigen gesprekken** tussen henzelf en de kinderen, en tussen kinderen onderling, **niet aan**.

Stimulerend contact

leeftijd: 0-4

nr: 3104

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **moedigen gesprekken aan** tussen henzelf en de kinderen, en tussen kinderen onderling, door zowel te **luisteren** als te **praten**.

negatief:

De beroepskrachten **moedigen gesprekken** tussen henzelf en de kinderen, en tussen kinderen onderling, **niet aan**.

Positieve sfeer

leeftijd: 0-4

nr: 3105

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **zetten zich in** voor een positieve sfeer. Kinderen **worden gestimuleerd** elkaar te helpen, voor elkaar op te komen, etc.

negatief:

De beroepskrachten hebben **geen actieve rol** in het realiseren van een positieve groep. Zij houden voornamelijk toezicht, voeren zorgtaken uit en regelen de activiteiten.

Begeleiden en feedback

leeftijd: 0-4

nr: 3201

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

- De beroepskrachten **begeleiden de positieve interacties** tussen kinderen.
- En: Zij moedigen aan tot **dialog** en uitwisseling tussen kinderen.
- En: Zij **benoemen en belonen** het als kinderen een conflict (bijna) zelf hebben opgelost.
- En: Beroepskrachten geven aandacht aan (spontaan) 'goed' gedrag van de kinderen.

negatief:

- De beroepskrachten hebben onvoldoende aandacht voor **positieve interacties** tussen kinderen.
- En/of: De kinderen worden niet begeleid bij interacties onderling.

Begeleiden en feedback

leeftijd: 0-4

nr: 3201

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

- De beroepskrachten **begeleiden de positieve interacties** tussen kinderen.
- En: Zij moedigen aan tot **dialog** en uitwisseling tussen kinderen.
- En: Zij **benoemen en belonen** het als kinderen een conflict (bijna) zelf hebben opgelost.
- En: Beroepskrachten geven aandacht aan (spontaan) 'goed' gedrag van de kinderen.

negatief:

- De beroepskrachten hebben onvoldoende aandacht voor **positieve interacties** tussen kinderen.
- En/of: De kinderen worden niet begeleid bij interacties onderling.

Empathie

leeftijd: 0-4

nr: 3202

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **gebruiken het samen-beleven** en **samen-delen** van ervaringen in de groep, om kinderen te leren emoties met elkaar te delen en/of te verwoorden. Zij **lossen situaties samen op met de betreffende groep** kinderen.

negatief:

De beroepskrachten **gebruiken het samen-beleven en samen-delen** van ervaringen in de groep **niet** om kinderen te leren emoties met elkaar te delen of te verwoorden. Zij **lossen de situatie** met het betreffende kind **individueel** op.

sociale competentie

ondersteunen interactie

Regie voeren

leeftijd: 0-4

nr: 3203

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - structureren en grenzen stellen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten grijpen adequaat in bij **negatieve interacties** tussen kinderen. Zij helpen om de betreffende situatie stop te zetten of op te lossen.

negatief:

De beroepskrachten grijpen niet of nauwelijks in bij **negatieve interacties** tussen kinderen (plagen/pesten, kibbelen, schelden, slaan, vechten). Kinderen worden niet aangesproken. Of de beroepskrachten grijpen **niet adequaat** in.

sociale competentie

ondersteunen interactie

In contact (baby's)

leeftijd: 0-1

nr: 3204

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **betrekken** - daar waar passend bij de ontwikkeling en behoeften van alle kinderen - groepsgenootjes bij de baby's, en andersom.

negatief:

De beroepskrachten houden **baby's geïsoleerd** van de groep.

normen en waarden

afspraken en regels

Grenzen en afspraken

leeftijd: 1-4

nr: 4101

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - structureren en grenzen stellen

positief:

De beroepskrachten **leggen uit** waarom afspraken, regels en omgangsvormen **belangrijk** zijn (afgestemd op leeftijd en ontwikkelingsniveau). Het is voor kinderen **duidelijk** wat de **consequenties** zijn als zij zich wel/niet aan de afspraken houden.

negatief:

De beroepskrachten **leggen** afspraken, regels en omgangsvormen aan kinderen **op**. Of het is voor kinderen niet duidelijk waar grenzen liggen en wat de consequenties zijn als zij over die grenzen gaan.

Ruimte voor verschillen

leeftijd: 0-4

nr: 4102

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

Alle kinderen worden op een **persoonlijke, respectvolle** en **open** manier behandeld en tegemoet getreden.

negatief:

Eén of meerdere kinderen worden **buitengesloten** of **gediscrimineerd** op grond van persoonlijke kenmerken of achtergrond.

normen en waarden

verantwoordelijkheid en samenzijn

Rituelen en voorspelbaarheid

leeftijd: 0-4

nr: 4201

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - structureren en grenzen stellen

VE-label: OP1 Aanbod

positief:

De beroepskrachten bouwen het dagprogramma op met **vaste rituelen en bekende afspraken**. Kinderen **weten wat er gaat gebeuren** en wat van hen wordt verwacht.

negatief:

De beroepskrachten handelen het dagprogramma af **zonder duidelijke structuur**. Er is geen of **weinig aandacht** voor vaste en vertrouwde rituelen of voorspelbare handelingsvolgordes. **Kinderen ondergaan** wat er gebeurt.

normen en waarden

verantwoordelijkheid en samenzijn

Structuur

leeftijd: 1-4

nr: 4202

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - structureren en grenzen stellen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

In de ruimte is **informatie** aanwezig (pictogram, woord) waardoor kinderen **weten welke afspraken** of regels op die plaatsen en in de gehele ruimte gelden. De ruimte is voor kinderen hun eigen en vertrouwde omgeving.

negatief:

In de ruimte zijn **geen aanwijzingen** die informatie geven of houvast bieden over afspraken en regels. Kinderen voelen zich **onzeker** en gedragen zich daardoor **terughoudend of grensoverschrijdend**.

normen en waarden

verantwoordelijkheid en samenzijn

Inclusie en bewustzijn

leeftijd: 0-4

nr: 4203

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

positief:

In het aanbod aan kinderen is **aandacht** voor hoe kinderen leren omgaan met diversiteit.

negatief:

In het aanbod aan kinderen is **geen aandacht** voor hoe kinderen leren omgaan met diversiteit.

Inclusie en bewustzijn (2)

leeftijd: 2-4

nr: 4204

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

Beroepskrachten laten **inclusief gedrag** zien. En indien van toepassing **bespreken en dagen beroepskrachten de kinderen uit** na te denken over niet-inclusief én niet-stigmatiserend gedrag en inclusieve én stigmatiserende ideeën.

negatief:

Beroepskrachten **uiten stereotiep gedrag** en **stereotype ideeën**. Of beroepskrachten **negeren of moedigen** stereotiep gedrag en stereotype ideeën **aan**.

normen en waarden

verantwoordelijkheid en samenzijn

Inclusie en bewustzijn (2)

leeftijd: 2-4

nr: 4204

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

Beroepskrachten laten **inclusief gedrag** zien. En indien van toepassing **bespreken en dagen beroepskrachten de kinderen uit** na te denken over niet-inclusief én niet-stigmatiserend gedrag en inclusieve én stigmatiserende ideeën.

negatief:

Beroepskrachten **uiten stereotiep gedrag** en **stereotype ideeën**. Of beroepskrachten **negeren of moedigen** stereotiep gedrag en stereotype ideeën **aan**.

normen en waarden

voorbeeldfunctie

Voorbeeldfunctie

leeftijd: 0-4

nr: 4301

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - structureren en grenzen stellen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **handelen professioneel**, zij werken vanuit de **gezamenlijke waarden en normen** van de organisatie in omgang met anderen en de fysieke omgeving. Het handelen van de beroepskrachten **draagt bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

negatief:

Er is **geen sprake van professioneel handelen** door de beroepskrachten. Zij hanteren **persoonlijke waarden en normen** in de omgang met anderen en/of de fysieke omgeving die afwijken van de normen en waarden van de organisatie of het pedagogisch beleid. Het handelen van de beroepskrachten **draagt niet bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

normen en waarden

voorbeeldfunctie

Voorbeeldfunctie

leeftijd: 0-4

nr: 4301

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - sensitieve responsiviteit

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **handelen professioneel**, zij werken vanuit de **gezamenlijke waarden en normen** van de organisatie in omgang met anderen en de fysieke omgeving. Het handelen van de beroepskrachten **draagt bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

negatief:

Er is **geen sprake van professioneel handelen** door de beroepskrachten. Zij hanteren **persoonlijke waarden en normen** in de omgang met anderen en/of de fysieke omgeving die afwijken van de normen en waarden van de organisatie of het pedagogisch beleid. Het handelen van de beroepskrachten **draagt niet bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

Voorbeeldfunctie

leeftijd: 0-4

nr: 4301

Interactievaardigheden: emotionele kwaliteit - respect voor autonomie

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **handelen professioneel**, zij werken vanuit de **gezamenlijke waarden en normen** van de organisatie in omgang met anderen en de fysieke omgeving. Het handelen van de beroepskrachten **draagt bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

negatief:

Er is **geen sprake van professioneel handelen** door de beroepskrachten. Zij hanteren **persoonlijke waarden en normen** in de omgang met anderen en/of de fysieke omgeving die afwijken van de normen en waarden van de organisatie of het pedagogisch beleid. Het handelen van de beroepskrachten **draagt niet bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

normen en waarden

voorbeeldfunctie

Voorbeeldfunctie

leeftijd: 0-4

nr: 4301

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - ontwikkelingsstimulering

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **handelen professioneel**, zij werken vanuit de **gezamenlijke waarden en normen** van de organisatie in omgang met anderen en de fysieke omgeving. Het handelen van de beroepskrachten **draagt bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

negatief:

Er is **geen sprake van professioneel handelen** door de beroepskrachten. Zij hanteren **persoonlijke waarden en normen** in de omgang met anderen en/of de fysieke omgeving die afwijken van de normen en waarden van de organisatie of het pedagogisch beleid. Het handelen van de beroepskrachten **draagt niet bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

normen en waarden

voorbeeldfunctie

Voorbeeldfunctie

leeftijd: 0-4

nr: 4301

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - praten en uitleggen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **handelen professioneel**, zij werken vanuit de **gezamenlijke waarden en normen** van de organisatie in omgang met anderen en de fysieke omgeving. Het handelen van de beroepskrachten **draagt bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

negatief:

Er is **geen sprake van professioneel handelen** door de beroepskrachten. Zij hanteren **persoonlijke waarden en normen** in de omgang met anderen en/of de fysieke omgeving die afwijken van de normen en waarden van de organisatie of het pedagogisch beleid. Het handelen van de beroepskrachten **draagt niet bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

Voorbeeldfunctie

leeftijd: 0-4

nr: 4301

Interactievaardigheden: educatieve kwaliteit - begeleiden interacties tussen kinderen

VE-label: OP3 Pedagogisch-educatief handelen

positief:

De beroepskrachten **handelen professioneel**, zij werken vanuit de **gezamenlijke waarden en normen** van de organisatie in omgang met anderen en de fysieke omgeving. Het handelen van de beroepskrachten **draagt bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.

negatief:

Er is **geen sprake van professioneel handelen** door de beroepskrachten. Zij hanteren **persoonlijke waarden en normen** in de omgang met anderen en/of de fysieke omgeving die afwijken van de normen en waarden van de organisatie of het pedagogisch beleid. Het handelen van de beroepskrachten **draagt niet bij aan** een **sociale en emotionele veiligheid** in de groep.